

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**27 жовтня 2022 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачево. – 279 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол №6 від 24 листопада 2022 р.)

Товт В.С., Пігош В.А. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	83
Уманська В.Г. ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	85
Федоранич М.М., Королович О. О. НАПРЯМКИ ТА КРИТЕРІЙ ОПТИМАЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	87
Химинець Г.Г., Королович О.О. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ДЕРЖАВНИХ	88
Хімінець Є.В., Королович О.О. ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	90
Чабанюк О.М. ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА У ЕКСПЕРТНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ	91
Черепаня К. С., Головачко В. М. СИСТЕМА ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО	94
Чубіна С.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЗІ ЗНИЖКАМИ	97
СЕКЦІЯ 2. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
Андрейків Т.Я., Муравська А.А. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	99
Гладинець Н.Ю., Гнідин Т.Р. ФОРМИ ГРОШЕЙ: ЕВОЛЮЦІЯ ВІД МИНУЛОГО ДО СУЧАСНОСТІ	101
Зінкевич В.І. МЕТОДИ ОЦЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	103
Козир Ю.Р. ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	105
Кузьменко В.М. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПРОЦЕСУ ФІНАНСУВАННЯ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	107
Лаврова-Манзенко О.О. ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ	110
Мединська Т.В., Грушка Н.В. СКЛАДОВІ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ З ПОЗИЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	113

Список використаної літератури:

1. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
2. Лісовець Я., Загреба І. Професійні учасники на українському ринку цінних паперів // Збірник тез доповідей здобувачів вищої освіти IV науково-технічної конференції «Наука в ЦНТУ: основні досягнення та перспективи розвитку» за підсумками проведення «Дня науки – 2021» 14 травня 2021 року. Кропивницький: ЦНТУ, 2021. – 260 с.

Гладинець Наталія Юріївна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів,
Гнідин Тетяна Романівна,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»,
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Мукачівський державний університет

ФОРМИ ГРОШЕЙ: ЕВОЛЮЦІЯ ВІД МИНУЛОГО ДО СУЧАСНОСТІ

Сучасний світ майже неможливо уявити без такої економічної категорії як гроші. Вони є невід'ємною складовою суспільних відносин, важливим атрибутом соціального та економічного розвитку. Гроші та проблеми, пов'язані з їх використанням, досліджуються багатьма вченими сьогодення, однак, важливо не тільки досліджувати їх сучасну проблематику, а й розумітись на історії їх виникнення.

Питанням походження та еволюції грошей приділяли особливу увагу такі вчені, як Д. Рікардо, Дж. С. Мілль, К. Маркс, Дж. Кейнс, Т. Крамп, І. Фішер, М. Фрідман, Л. Харріс та інші.

Наразі історично визначити коли з'явилися перші гроші неможливо. Проте, зрозуміло, що їх поява є природним результатом людської діяльності та співвідносин. Корені виникнення грошей ведуть у сиву давнину, коли люди займались полюванням на мамонтів, збиральництвом і вели осілий спосіб життя. Повноцінні ж гроші в натуральному вигляді з'явилися на ранніх стадіях розвитку цивілізацій (Єгипту, Шумерії, Китаю та ін.) в третьому тисячолітті до н.е., в умовах розвинутих товарно-грошових відносин.

Шкіра, хутро, пшениця, рис, риба, оливкова олія, раби – всі ці речі обиралися за основу, за якою здійснювався обмін на будь-який інший товар. Відомі різні випадки такого обміну. Наприклад, в Китаї та Бірмі аж до ХХ ст. купівельну цінність мали сіль і плитковий чай. У давній Мексиці це були какао-боби, тютюн, кукурудза. В країнах Океанії роль грошей виконували раковини Каурі. Древні письмена свідчать, що вони використовувалися ще в 1500 році до н.е. В Японії використовувався шовк, рис, а в Мікронезії грошима були кам'яні брили різних

діаметрів з отворами в центрі. Велика рогата худоба так само вважалася грошовою мірою, в деяких країнах Африки такий вид грошей досі існує [1].

Використання товарних грошей мало велику кількість недоліків: вони незручні у використанні і переміщенні, не здатні швидко обертатись на ринку і довго зберігати свою вартість тощо. Тому роль грошей почали відігравати прикраси і дорогоцінні вироби, які згодом були замінені на металеві гроші, а саме зливки із золота, срібла, міді, цинку та олова. Вважається, що перші монети з'явилися в Китаї та країнах Близького Сходу в VIII-VII ст. до н.е., їх форма була різною, але здебільшого вони виготовлялися із міді. Згодом, зливки почали використовувати у всьому світі: в Мексиці вони були у вигляді букви «Т», в Північній Америці - свинцевих кульок, в Індокитаї - товстих мідних прутів, в Ольвії грошима були бронзові злитки у формі дельфіна чи наконечника стріли. Найдавнішими ж монетами прийнято вважати електри, що з'явилися в Лідії (Мала Азія). Вони являли собою металеві пластини із сплаву золота та срібла неправильної форми із витісненим малюнком, що вважався номіналом [2].

Пізніше, з розвитком суспільства, монети почали виготовлятися переважно у формі круга, а їх карбування перейшло до повноважень держави, яка також контролювала їх підробку, узаконювала метали та форми для їх виготовлення. Металеві гроші, звісно, були набагато зручніші ніж товарні, однак теж мали певні недоліки: потребували великих витрат праці і матеріалів на їх карбування, переміщення, в процесі обороту вони стиралися і втрачали вагу. Ці фактори зумовили необхідність переходу грошей у нову форму.

Історія перших паперових грошей почалася в Китаї і була зумовлена тим, що купцям незручно було перевозити великі суми в монетах і розплачуватися ними під час угод, тому вони почали виготовляти чотирикутні пластини з оленьчої шкіри, на які наносили спеціальні знаки і печатку, а в IX столітті замість шкіри почали використовувати папір. Потім купюри почали з'являтися в Японії, Монголії та Персії, а в Європі XVIII століття стало справжньою грошовою революцією. Паперові банкноти випустили Франція (1701 р.), Данія (1713 р.), Італія (1746 р.), Австрія (1759 р.), Росія (1769 р.) та ряд інших країн. Паперові гроші вводилися в обіг державою, і одночасно могли розмінюватись на золото та срібло. Пізніше відбулася демонетизація цих металів, які стали просто звичайним товаром.

В сучасних реаліях з'явилась нова форма грошей – електронні. Їх поява зумовлена інформаційним та технологічним розвитком суспільства.

Електронні (цифрові) гроші - це платіжний засіб, що існує тільки в електронному вигляді, тобто фактично у вигляді інформації, що міститься у спеціальних базах даних. Електронні гроші зберігаються в електронних гаманцях користувачів відповідної платіжної системи. Управляти грошима у своєму гаманці користувач може за допомогою Інтернету або мобільного телефону [3].

Популярними стали криптовалюти, одиниця криптовалюти – це код, який народжується в результаті складних комп'ютерних математичних обчислень. Найвідоміші - це Bitcoin, Cardano, XRP, Polkadot, Avalanche та ін [4].

Отже, протягом історії форми грошей постійно змінювались, в залежності від періоду та регіону це були сільськогосподарські культури, худоба чи навіть раби.

Проте незмінною завжди була сутність та функція грошей – вираження вартості товару, обміну товарів та нагромадження цінностей.

Список використаної літератури:

1. Гриценко А. Гроші: виникнення, сутність, функції та агрегати. Економіка України. 1999. 198 с.
2. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посібник. К.: Основи, 1998. 415 с.
3. Давидовська, Галина Іванівна. Електронні гроші та електронні платіжні системи в Україні. 2011.
4. 7 криптовалют, у які можна вкластися всупереч падінню ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20234530-7-kriptovalyut-u-yaki-mozhna-vklastisya-vsuperech-padinnyu-rinku>
5. Ясишена, Валентина Валеріївна. Еволюція грошей та їх сутність. 2010.
6. Данилюк, Дмитро. Гроші в історії розвитку людства. Diss. Тернопіль, ТНЕУ, 2017.

Зінкевич Василь Іванович,

к.с/г.н., доцент, завідувач відділенням

Дрогобицького фахового коледжу нафти і газу

МЕТОДИ ОЦЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Фінансові ризики впливають на діяльність будь-якого економічного суб'єкта. Їх вплив посилюється сьогодні, коли у світі відбуваються глобальні зміни, викликані зовнішньополітичною обстановкою, пандемією, що призводить до посилення впливу різних фінансових факторів, таких як волатильність валютного та фондового ринків, зміна процентних ставок, невиконання кредитних зобов'язань контрагентами тощо, що у результаті веде зокрема підвищення інвестиційного ризику.

З одного боку, вплив фінансових ризиків призводить до того, що багато підприємств залишають ринок. З іншого боку, окремі підприємства змушені підлаштовуватися під поточну ситуацію, пропонуючи найзатребуваніші в нових реаліях інноваційні рішення. Реалізація інноваційних проєктів дозволяє діючим підприємствам підтримувати свою конкурентоспроможність, а стартапам-початківцям дає можливість знаходити дійсно масштабовані бізнес-моделі, які саме зараз будуть затребувані. У зв'язку з цим на даний час реалізація інноваційних проєктів набуває особливої значущості на тлі посилення впливу фінансових ризиків [3, с. 37].

Однак підприємства стикаються з проблемами, пов'язаними з недостатнім опрацюванням методичних аспектів ідентифікації, оцінки та мінімізації фінансових ризиків інноваційних проєктів з урахуванням стадії їх життєвого циклу. Це визначає важливість розвитку методичного інструментарію управління

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>